

Державний заклад
**«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К.Д. УШІНСЬКОГО»**

Кафедра перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики

„Затверджено”

Голова приймальної комісії

О. Я. Чебикін

„06” квітня 2020 р.

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ
ЗА ОСВІТНІМ СТУПЕНЕМ «БАКАЛАВР»
(денної та заочної форм навчання)**

Спеціальність: 035 Філологія (Переклад)

Одеса – 2020 рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розрахована на вступників до факультету іноземних мов Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за освітнім ступенем «бакалавр» зі спеціальності 035 Філологія (Переклад).

Вступники на освітній ступінь «бакалавр» повинні мати рівень мовленнєвої компетенції та науково-практичної лінгвістичної компетенції у межах повної загальної освіти, що відповідає Європейському стандарту з володіння іноземною мовою – рівню рівню B1 (Рубіжний).

Форма вступних випробувань – співбесіда. Контрольні завдання складаються з трьох комплексів:

I Комплекс – питання з лексики і граматики англійської мови;

II Комплекс – висловлювання своєї думки англійською мовою стосовно проблемних ситуацій;

III Комплекс – переказ прослуханого англомовного тексту англійською мовою в усній формі та переказ прочитаного англомовного тексту англійською мовою в письмовій формі.

Тестування проводиться державною та іноземною мовами з метою перевірки теоретичних знань та визначення рівня сформованості іншомовної комунікативної та наукової лінгвістичної компетенції вступників за шкалою і критеріями, які подані в Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти і рекомендовані Міністерством освіти і науки України №14/18.2-481 від 02.03.2005.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

Метою співбесіди з англійської мови для вступу на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» зі спеціальності 035 Філологія (Переклад) (денної та заочної форм навчання) є виявлення готовності і можливості того, хто поступає (зокрема для здобуття другої вищої освіти), засвоїти обрану програму з підготовки бакалаврів.

До **основних завдань** вступного випробування (співбесіди) для вступу на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» вищезазначеної спеціальності можна віднести такі:

- перевірити рівень знань претендентів на вступ до навчання за програмою з підготовки бакалаврів в галузі філології, зокрема перекладознавства;
- визначити здібності претендентів до науково-дослідницької діяльності;
- виявити галузі їхніх наукових інтересів;
- виявити здатності претендентів до різноманітних видів аналізу конкретного мовного матеріалу.

2. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ СТУПЕНЕМ «БАКАЛАВР» СПЕЦІАЛЬНОСТІ 035 ФІЛОЛОГІЯ (ПЕРЕКЛАД)

Абітурієнти, які вступають на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» спеціальності 035 Філологія (Переклад) (зокрема для здобуття другої вищої освіти) повинні **знати**:

- сутність мови як суспільного явища, її зв'язок з мисленням, культурою і суспільним розвитком народу; принципів зв'язок мови і світу; походження та розвиток мови, її рівні; основні одиниці мови і мовлення;

- особливості лексико-граматичного, фонетичного складу англійської мови;

- закономірності використання активної лексики, морфолого-синтаксичних структур та фонетичних механізмів англійської мови на практиці;

- лінгвокраїнознавчі та культурологічні аспекти країни, мова якої вивчається, у порівнянні з лінгвокраїнознавчими та культурологічними аспектами рідної країни;

- особливості комунікативної поведінки співрозмовників в залежності від комунікативної ситуації, індивідуальних характеристик учасників комунікації тощо.

- функціональні властивості мови;

- особливості лексичної системи і закономірності функціонування одиниць номінації сучасної англійської мови;

- природу граматичних явищ і граматичних процесів у синхронії та діахронії.

У ході вступного випробування абітурієнти демонструють загальні **вміння**:

- застосовувати набутий теоретичний матеріал з іноземної мови на практиці;

- обирати раціональний спосіб виконання завдання та оцінювати результати власної практичної діяльності;

- аналізувати запропонований лінгвістичний матеріал;

- демонструвати розуміння на рівні аналізу властивостей мовних явищ;

- застосовувати додаткову інформацію для реалізації поставлених перед ним завдань.

Оцінюються вміння і навички в усіх **видах мовленнєвої діяльності**:

Аудіювання

- розуміти загальний зміст почутої інформації, що за темою пов'язані з навчанням та спеціальністю.

Говоріння

- *Монологічне мовлення*

- продукувати чіткий монолог з кола запропонованих тем.

Читання

- розуміти автентичні тексти, пов'язані з навчанням та спеціальністю, з підручників і адаптованих автентичних джерел;

Письмо

- писати зрозумілі, деталізовані та скорочені тексти, пов'язані з навчанням та спеціальністю:

- відтворювати зміст прочитаного (прослуханого) автентичного тексту в розгорнутій та / або скороченій формах.

3. ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ І ТЕМ:

I. Фонетика і графіка

- Мінімальні (базові) одиниці. Звук і літера. Звук і фонема. Літера та графема.
- Ієрархія одиниць фонетичної системи: звук (фонема), склад, такт (акцентна група), фраза (інтонаційна група). Інтонація, її компоненти. Наголос, його види. Інтонаційне оформлення висловлювань різних комунікативних типів, міні-текстів, текстів.
- Сприйняття звуків мови, висловлювань різних комунікативних типів, міні-текстів, текстів.
- Графіка та орфографія. Принципи орфографії. Графічний склад і правила переносу. Графічне слово; випадки невідповідності між графічним словом і словоформою (як лексико-граматичною одиницею); проміжні випадки (дефісні написання, чергування злитих і роздільних написань).
- Пунктуаційна група; типи розділових знаків. Графічне оформлення тексту.

II. Лексична підсистема мови

- Термінологія і терміносистеми. Фразеологія. Етимологія. Лексикографія, типи словників.
- Слово як основна одиниця мови. Словотвір і словозміна. Лексичне та граматичне значення.
- Система значень слова. Моносемія. Полісемія. Типи лексичних значень слова: пряме, переносне, вільне, зв'язане.
- Лексичне значення слова та його структура. Конотативне та денотативне значення, їх призначення у процесі спілкування.
- Основні типи словотвору (морфологічний, синтаксичний, морфолого-синтаксичний) та їх різновиди.
- Системні відношення в лексиці. Активна і пасивна лексика. Соціально-територіальна диференціація лексики: загальноживана лексика та лексика

обмеженого вживання (діалектизми, професіоналізми, жаргонізми / сленг, арготизми, терміни, спеціальні слова). Класифікація жаргону / сленгу.

- Диференціація лексики за функціональними стилями. Нейтральна та типова лексика для різних функціональних стилів. Емоційно забарвлена лексика.
- Хронологічний розподіл словникового складу мови: неологізми, історизми, архаїзми.
- Фразеологія та ідіоматика. Категоріальні ознаки фразеологізмів та ідіом.

III. Граматичний лад мови

- Морфологія. Членування слова (морфемний і словотворчий аналіз). Морфологічна структура слова. Види морфем. Основні морфологічні процеси.
- Словотворчі та словозмінні афікси. Складні слова. Скорочення.
- Граматичні форми (синтетичні та аналітичні) та граматичні значення. Типи граматичних значень слова та засоби їх вираження.
- Типи синтаксичних зв'язків у словосполученні.
- Речення і висловлення. Речення і пропозиція. Основні риси речення. Класифікація речень за метою висловлювання.
- Структурно-граматичний поділ речення: члени речення. Актуальне членування речення. Структурні типи речень.
- Частини мови. Іменник (Part of Speech Characteristics of the Noun; Lexico-Grammatical Subclasses of Nouns; The category of Number; The Category of Case; Gender Distinctions of the English Noun).
- Частини мови. Дієслово (Part of Speech Characteristics of the Verb; Lexico-grammatical Subclasses of Verbs; The Category of Tense; The Category of Aspect; The Category of Time Correlation; The Category of Voice; The Category of Mood; The Categories of Person and Number).
- Дієслівні форми (Non-finite Forms of the Verb: General Characteristic. The Infinitive. The Gerund. The Participle).
- Частини мови. Займенник (The Pronoun. Part of Speech Characteristics of the Pronoun; Lexico-Grammatical Subclasses of Pronouns).

- ЧАСТИНИ МОВИ. ПРИКМЕТНИК (The Adjective. Part of Speech Characteristics of the Adjective; Lexico-Grammatical Subclasses of Adjectives; The Category of Comparison; Substantivation of Adjectives).
- ЧАСТИНИ МОВИ. ПРИСЛІВНИК (The Adverb. Part of Speech Characteristics of the Adverb; Lexico-Grammatical Subclasses of Adverbs; The Category of Comparison).

4. Структура перевірки знань

Загальна кількість становить 45 завдань різної ступені складності за вибором абітурієнта.

Основними принципами перевірки знань з англійської мови стають:

- знання абітурієнта з орфографії англійської мови;
- знання абітурієнта з граматики англійської мови (правильне використання граматичних форм іменників, дієслів, прикметників, дієприкметників, прийменників, прислів'я, артиклів);
- знання синтаксису англійської мови;
- знання лексичних одиниць та сталих виразів англійської мови;
- вміння адекватно перекладати англомовні тексти рідною мовою, також переказувати англомовні тексти;
- опора на базові знання абітурієнтів, які вони одержали в курсі вивчення англійської мови у попередньому закладі освіти;
- використання позапрограмного матеріалу;
- цілісний характер завдань, що торкається одночасно як знання мови, так і знання літератури, історії та географії країни, мова якої вивчається;
- тематичний принцип вибудовування контрольних завдань;
- аналітичний підхід до соціокультурних явищ – адекватно розуміти та інтерпретувати соціокультурну інформацію;
- розпізнання та розуміння країнознавчих реалій, формул мовленнєвого етикету; лексики, що позначає звичаї, традиції, у текстах;
- знання культури, побуту, духовних цінностей, історії та географії країни, мова якої вивчається;
- володіння основними нормами та правилами вербальної і невербальної поведінки;
- орієнтація на заочне співробітництво експерта з учасником тестування, що повинно проявитися в чуйній і об'єктивній оцінці його роботи.

Час виконання письмових робіт – 2 академічні години (90 хвилин).

Оцінювання тестування проводиться за розробленою методикою:

Контрольні завдання складаються з трьох комплексів:

I Комплекс – питання з фонетики, лексики і граматики англійської мови (35 питань);

II Комплекс – висловлювання своєї думки англійською мовою стосовно проблемних ситуацій;

III Комплекс – переказ прослуханого англомовного тексту англійською мовою в усній формі та переказ прочитаного англомовного тексту англійською мовою в письмовій формі.

Абітурієнту запропоновано відповісти на 5 запитань з 35 (I Комплекс). Кожна повна правильна відповідь оцінюється в 19 балів (повна правильна відповідь – 19 балів, неповна відповідь 15 балів, неправильна відповідь – 0 балів); загальна кількість балів за 5 повних правильних відповідей становить 95 балів.

II Комплекс передбачає висловлювання думки англійською мовою на 1 із 8 запропонованих мовленнєвих ситуацій. За повну коректну відповідь надається 35 балів (повна коректна відповідь – 35 балів; повна за змістом відповідь, яка містить 1 – 2 лексичні, 1 – 2 граматичні, 1 – 2 фонетичні та 1 – 2 стилістичні помилки, оцінюється в 25 балів; неповна за змістом відповідь, яка містить більш, ніж 2 лексичні, 2 граматичні, 2 фонетичні та 2 стилістичні помилки, оцінюється в 0 балів).

Максимальний бал за перше завдання III комплексу (аудіювання англомовного тексту й усний переказ змісту прослуханого тексту) становить 35. Повна коректна відповідна до змісту прослуханого тексту відповідь оцінюється в 35 балів; повна за змістом прослуханого тексту відповідь, яка містить 1 – 2 лексичні, 1 – 2 граматичні, 1 – 2 фонетичні та 1 – 2 стилістичні помилки, оцінюється в 30 балів; неповна за змістом прослуханого тексту відповідь, яка містить 1 – 2 лексичні, 1 – 2 граматичні, 1 – 2 фонетичні та 1 – 2 стилістичні помилки, оцінюється в 25 балів; повна за змістом прослуханого тексту відповідь, яка містить більш, ніж 2 лексичні, 2 граматичні, 2 фонетичні та 2 стилістичні помилки, оцінюється в 20 балів; неповна за змістом прослуханого тексту

відповідь, яка містить більш, ніж 2 лексичні, 2 граматичні, 2 фонетичні та 2 стилістичні помилки, оцінюється в 0 балів.

Максимальний бал за друге завдання III комплексу (читання англомовного тексту й письмовий переказ змісту прочитаного тексту) становить 35. Повна коректна відповідна до змісту прочитаного тексту відповідь оцінюється в 35 балів; повна за змістом прочитаного тексту відповідь, яка містить 1 – 2 лексичні, 1 – 2 граматичні, 1 – 2 орфографічні та 1 – 2 стилістичні помилки, оцінюється в 30 балів; неповна за змістом прочитаного тексту відповідь, яка містить 1 – 2 лексичні, 1 – 2 граматичні, 1 – 2 орфографічні та 1 – 2 стилістичні помилки, оцінюється в 25 балів; повна за змістом прочитаного тексту відповідь, яка містить більш, ніж 2 лексичні, 2 граматичні, 2 орфографічні та 2 стилістичні помилки, оцінюється в 20 балів; неповна за змістом прочитаного тексту відповідь, яка містить більш, ніж 2 лексичні, 2 граматичні, 2 фонетичні та 2 стилістичні помилки, оцінюється в 0 балів. Сумарна кількість максимальних балів за завдання III комплексу складає 70 балів.

Сумарна кількість балів за завдання I – III комплексів складає ваш рейтинг. Найвищий рейтинг – 200 балів. Мінімальний прохідний бал – 100. Бали, які ви отримаєте, визначаються за таблицею:

Завдання I – III комплексів:

Кількість правильних відповідей	Максимальна кількість балів
<i>I Комплекс</i>	
1	19
2	38
3	57
4	76
5	95
<i>II Комплекс</i>	
1	35
<i>III Комплекс</i>	
1	35
2	35
<i>Всього</i>	<i>200 балів</i>

Абітурієнт, який отримав 100 балів (і / або більше), є **рекомендованим** до зарахування у вищий навчальний заклад. Абітурієнт, який отримав менш, ніж 100 балів, є **нерекомендованим** до зарахування у вищий навчальний заклад.

Вступаю в діалог культур

Спрямованість завдань	Вступаю в діалог культур	
	А) Лінгвокраїнознавчі знання	Б) Норми та правила вербальної і невербальної поведінки
Мета співбесіди	Виявити тенденцію до розуміння та сприйняття іншомовної культури, духовних цінностей та ідеалів іншого народу	
Вид мисливої роботи, яка закладена в тексті	Аналітичний підхід до соціокультурних явищ	
	Узагальнення і синтез різних соціокультурних явищ в системі іншомовної культури	Усвідомлення толерантного відношення до іншомовної культури
Форма відповідності	Проходить в усній та письмовій формах. Коло питань пропонується абітурієнту експертом.	
Критерії оцінки	Активність участі, вміння учасника співбесіди відчувати суть питання, вільно орієнтуватися в запропонованому іншомовному матеріалі, володіти соціокультурною інформацією, формулами мовленнєвого етикету, розуміти лінгвокраїнознавчу лексику, мати чуття мови та самостійність і оригінальність судження.	

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень	Кількісна характеристика рівня	Характеристика відповідей абітурієнта
Низький	0-100 балів	Абітурієнт не усвідомлює змісту питань, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Наявна повна відсутність умінь міркувати.
Задовільний	100-150 бали	Відповіді на питання носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє умінь міркувати, його відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту запитання.
Достатній	151-180 бали	У відповідях на питання допускаються деякі неточності або помилки непринципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння лінгвістичного матеріалу на рівні аналізу властивостей.
Високий	181-200 бали	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь. Його відповіді свідчать про розуміння матеріалу на рівні аналізу закономірностей, характеризуються логічністю і послідовністю суджень.

6. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Фонетика

1. Бровченко Т. А. Фонетика англійської мови (контрастивний аналіз англійської та української вимови) : [підручник] / Т. А. Бровченко, Т. М. Корольова. – [2-ге вид., переробл. та доп.] – Миколаїв : МДГУ ім. Петра Могили, 2006. – 300 с.

2. Бурая Е.А. Фонетика современного английского языка: учебник для студентов лингвистических вузов и факультетов / Е.А. Бурая. – 3-е изд. – М. Изд. центр «Академия», 2009. - 272 с.

3. Леонтьева С.Ф. Теоретическая фонетика современного английского языка: учеб. для студентов пед. вузов и университетов. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: изд-во «Менеджер», 2002. – 336 с.

4. Соколова М.А. Теоретическая фонетика английского языка: учеб. для

студентов высших учебных заведений / М.А. Соколова, К.П. Гинтовт. – 3-е изд., стереотип. – М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2004. – 286 с.

5. Шевченко Т.И. Теоретическая фонетика английского языка. Учебник. М. Высш. школа 2006. – 191 с.

6. Vassilyev V.A. English Phonetics. – М.: Vysshaya Shkola, 1980.

7. Dichushina O. J. English Phonetics. – М.-Л., 1965.

8. Abercombi David. Studies in Phonetics and Linguistics. – Oxford: OUP, 1965.

9. Ashby Michael et al. Introducing Phonetic Science. – Cambridge: CUP, 2005.

10. Crystal David The Cambridge Encyclopedia of Language. – Cambridge: CUP, 1987.

11. Gimson A.C. An Introduction to the Pronunciation of English. – London: Edward Arnold, 1989.

12. Jones Daniel. English Pronouncing Dictionary. – Cambridge: CUP, 1997.

Лексикологія

1. Антрушина Г.Б. Лексикология английского языка / Г. Б. Антрушина, О. В. Афанасьева, Н. Н. Морозова. – М.: Дрофа, 2007. – 287 с.

2. Гороть Є.І. Лексикологія сучасної англійської мови: Курс лекцій / Є. І. Гороть. – Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. держ.ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. – 144 с.

3. Гороть Є.І. Notes on Modern English Lexicology / Нариси з лексикології сучасної англійської мови / Є.І. Гороть, С.В. Белова. – Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. держ.ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – 372 с.

4. Кубрякова Е.С. Типы языковых значений: Семантика производного слова / Е.С. Кубрякова. – М.: Изд-во ЛКИ, 2008. – 208 с.

5. Манакин В.Н. Сопоставительная лексикология / В.Н. Манакин. – К.: Знання, 2004. – 326 с.

6. Ніколенко А.Г. лексикологія англійської мови – теорія і практика / А. Г. Ніколенко. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 528 с.

7. Jackson H. Words and their meaning / H. Jackson. – NY: Longman, 2005. – 279 p.

Граматика

1. Гужва Т., Кодолашвили О., Романовская Ю. Тексты для чтения и аудирования. Упражнения по грамматике. – К.: Тандем, 1998.

2. Дроздова Т. Ю., Берестова А.И. English Grammar: Учебное пособие для старшеклассников школ и гимназий, студентов неязыковых вузов с углубленным изучением английского языка. – Издание восьмое, испр. и доп. – Спб.: Антология, 2003. – 344 с.

3. Ajay Chaudry Putting Children First: How Low-wage Working Mothers Manage Child Care. – Russell Sage Foundation Publications, 2006. – 341 p.

4. Alexander L. G. English Grammar Practice for intermediate students. – Longman groups UK Limited, 1992.

5. Azar B. S., Azar D. A. Fundamentals of English Grammar. – Prentice Hall Regents, 1993.

6. Azar B. S., Azar D. A. Understanding and using English Grammar. – Prentice Hall Regents, 1992.

7. Byrd P., Benson B. Applied English Grammar. – Heinle & Heinle Publ., 1992.

8. Foley B. H. Grammar in Action. – Heinle & Heinle Publ., 1990.

9. Frank M. Modern English Exercises for non-native speakers. — Prentice Hall Regents, 1986.

10. Fuchs M., Westheimer M. Focus on Grammar: An Intermediate Course for Reference and Practice. – Longman groups UK Limited, 1994.

11. John and Liz Soars Headway / Student's book/ Pre-Intermediate / – Oxford University Press/ Fourteenth impression, 1997 – 160 с.

12. B. Kohen, L. Manion, K. Morrison “Teaching practice” – London, 2005. – P. 140 – 200.

13. Murphy R. English Grammar in Use (A self-study reference and practice book for intermediate students) / Cambridge University Press, 1992. – 328 p.

14. Thompson A. S., Martinet A. V. A Practical English Grammar Exercises 1 and 2. – Oxford Univ. Press, 1992.